

नेपाल राष्ट्र बैंक

भुक्तानी प्रणाली विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
बालूवाटार, काठमाडौं
फोन: ५७९६४४/५८७
एक्स्टेन्सन: ६१४/६११/६०६
E-mail : psdept@nrb.org.np
Web : www.nrb.org.np

पत्र संख्या: भ.प्र.वि/नीति/परिपत्र/०२/०८१/८२
भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्न अनुमतिपत्रप्राप्त संस्थाहरु ।

मिति: २०८१/०८/१८

विषय : भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी एकीकृत निर्देशन, २०८० को अ. प्रा. निर्देशन नं ५/०८० तथा
अ. प्रा. निर्देशन नं ८/०८० मा संशोधन/थप/परिमार्जन गरिएको सम्बन्धमा ।

महाशय,

यस बैंकबाट अनुमतिपत्रप्राप्त भुक्तानीसम्बन्धी कार्य गर्ने संस्थाहरुलाई जारी गरिएको भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी एकीकृत निर्देशन, २०८० को अ. प्रा. निर्देशन नं ५/०८० तथा अ. प्रा. निर्देशन नं. ८/०८० मा संलग्नबमोजिम व्यवस्थाहरु संशोधन/थप/परिमार्जन गरिएको हुँदा सोहीबमोजिम गर्नु/गराउनु हुन भुक्तानी तथा फस्योट ऐन, २०७५ को दफा ४५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरिएको छ ।

भवदीय,
५.८.८१
(किरण पण्डित)

का. मु. कार्यकारी निर्देशक

बोधार्थ:

१. श्री गभर्नरको कार्यालय ।
२. श्री डेपुटी गभर्नरको कार्यालय ।
३. श्री नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा ।
४. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग ।
५. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
६. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।
७. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, गैर-बैंक वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।
८. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।
९. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग ।
१०. श्री वित्तीय जानकारी इकाई, काठमाडौं ।
११. श्री नेपाल बैंकर्स संघ, काठमाडौं ।
१२. श्री नेपाल डेभलपमेन्ट बैंकर्स एसोसिएसन, काठमाडौं ।
१३. श्री नेपाल वित्तीय संस्था संघ, काठमाडौं ।
१४. श्री भुक्तानी सेवा प्रदायक संघ नेपाल, काठमाडौं ।

भुक्तानी प्रणालीसम्बन्धी एकीकृत निर्देशन, २०८० को अ.प्रा. निर्देशन नं. ५/०८० (विद्युतीय माध्यमबाट गरिने कारोबार सीमा तथा शुल्कसम्बन्धी व्यवस्था) तथा अ. प्रा. निर्देशन नं. ८/०८० (शाखारहित बैंकिङ सेवा तथा आधिकारिक प्रतिनिधिसम्बन्धी व्यवस्था) मा संशोधन/थप/परिमार्जनको विवरण

बुँदा नं.	विचमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
अ. प्रा. निर्देशन नं. ०५/०८० को बुँदा नं. ४ तथा बुँदा नं. ५ मा संशोधन गरिएको।	<p>४. एजेन्टमार्फत गरिने वालेट कारोबारसम्बन्धमा</p> <p>(१) भुक्तानी सेवा प्रदायकले सञ्चालन गरेको वालेटमा ग्राहकले सम्बन्धित भुक्तानी सेवा प्रदायकबाट नियुक्त आधिकारिक एजेन्टमार्फत प्रतिदिन अधिकतम रु.२५ हजारसम्म र प्रतिमहिना अधिकतम रु.१ लाखसम्म नगद जम्मा गर्न सक्नेछन्।</p> <p>(२) ग्राहकले माग गरेको अवस्थामा एजेन्टमार्फत प्रति महिना रु.२५ हजारभन्दा बढी नहुने गरी प्रति दिन रु.५ पाँच हजारसम्म नगद प्राप्त गर्न सक्नेछन्। यसप्रकारको कारोबार बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ATM मार्फत समेत गर्न सकिनेछ।</p> <p>५. वालेट कारोबारको सीमासम्बन्धी बुँदा नं. ३(१) को व्यवस्था भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाहरूले नियुक्त गरेको एजेन्टको कारोबारको हकमा लागू हुने छैन। एजेन्टले गरेको कारोबारको सम्पूर्ण विवरण सम्बन्धित भुक्तानी सेवा प्रदायकले विद्युतीय माध्यमबाट प्राप्त गरी अभिलेख राख्नुपर्ने छ।</p>	<p>४. आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत गरिने कारोबारको सीमा सम्बन्धमा</p> <p>(१) भुक्तानी सेवा प्रदायकले सञ्चालन गरेको वालेटमा ग्राहकले सम्बन्धित भुक्तानी सेवा प्रदायकबाट नियुक्त आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत प्रति दिन अधिकतम रु.२५ हजारसम्म र प्रतिमहिना अधिकतम रु.१ लाखसम्म नगद जम्मा गर्न सक्नेछन्।</p> <p>(२) ग्राहकले माग गरेको अवस्थामा आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत प्रति महिना रु.२५ हजारभन्दा बढी नहुने गरी प्रति दिन रु.५ हजारसम्म नगद प्राप्त गर्न सक्नेछन्। यसप्रकारको कारोबार बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ATM मार्फत समेत गर्न सकिनेछ।</p> <p>(३) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाहरूले उपबुँदा (१) र (२) बमोजिमको कारोबारको लागि सो उपबुँदामा तोकिएको अधिकतम सीमा भित्र रही कारोबारको सीमा निर्धारण गर्न सक्नेछन्।</p> <p>(४) आधिकारिक प्रतिनिधिले गर्ने कुल दैनिक कारोबारको सीमा सम्बन्धित भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले निर्धारण गर्न सक्नेछन्।</p> <p>(५) आधिकारिक प्रतिनिधिको सम्पूर्ण कारोबारको विवरण सम्बन्धित भुक्तानी सेवा प्रदायकले विद्युतीय माध्यमबाट प्राप्त गरी अभिलेख राख्नुपर्ने छ।</p> <p>(६) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधिहरूले गर्ने कारोबारको निगरानीको लागि कारोबारको संख्या, रकम, स्थान, प्रवृत्ति, वृद्धि आदिलाई विश्लेषण गरी त्रैमासिक प्रतिवेदन तयार गरी सञ्चालक समितिमा पेश गर्नुपर्ने छ। साथै, अर्धवार्षिकरूपमा यस्तो प्रतिवेदन यस विभागमा समेत पेश गर्नुपर्ने छ।</p> <p>५. हटाइएको।</p>

बुँदा नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था																																
अ. प्रा. निर्देशन नं. ०५/०८० को बुँदा नं. ७ को उपबुँदा ६ मा संशोधन गरिएको ।	<p>(६) विद्युतीय वालेटमार्फत हुने कारोबारमा ग्राहकसँग सम्बन्धित सेवा प्रदायकले प्रति कारोबार अधिकतम देहायबमोजिम शुल्क लिन सक्नेछन् :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र.स.</th><th>कारोबारको विवरण</th><th>रकम</th><th>शुल्क</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">१.</td><td rowspan="3">एजेन्टमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न</td><td>रु.५,०००/- सम्म</td><td>रु.५</td></tr> <tr><td>रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म</td><td>रु.१५</td></tr> <tr><td>रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म</td><td>रु.२५</td></tr> <tr> <td>२.</td><td>वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने</td><td>रु. १०</td><td></td></tr> </tbody> </table>	क्र.स.	कारोबारको विवरण	रकम	शुल्क	१.	एजेन्टमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न	रु.५,०००/- सम्म	रु.५	रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म	रु.१५	रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म	रु.२५	२.	वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने	रु. १०		<p>(६) विद्युतीय वालेटमार्फत कारोबार गर्दा सम्बन्धित सेवा प्रदायकले ग्राहकसँग प्रति कारोबार अधिकतम देहायबमोजिम शुल्क लिन सक्नेछन् :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र.स.</th><th>कारोबारको विवरण</th><th>रकम</th><th>शुल्क</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">१.</td><td rowspan="3">आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न</td><td>रु.५,०००/- सम्म</td><td>रु.५</td></tr> <tr><td>रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म</td><td>रु.१५</td></tr> <tr><td>रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म</td><td>रु.२५</td></tr> <tr> <td>२.</td><td>वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने</td><td>रु. १०</td><td></td></tr> </tbody> </table>	क्र.स.	कारोबारको विवरण	रकम	शुल्क	१.	आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न	रु.५,०००/- सम्म	रु.५	रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म	रु.१५	रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म	रु.२५	२.	वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने	रु. १०	
क्र.स.	कारोबारको विवरण	रकम	शुल्क																															
१.	एजेन्टमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न	रु.५,०००/- सम्म	रु.५																															
		रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म	रु.१५																															
		रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म	रु.२५																															
२.	वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने	रु. १०																																
क्र.स.	कारोबारको विवरण	रकम	शुल्क																															
१.	आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत वालेटमा रकम लोड गर्ने र भिक्न	रु.५,०००/- सम्म	रु.५																															
		रु.५,००१ देखि १५,०००/- सम्म	रु.१५																															
		रु.१५,००१ देखि २५,०००/- सम्म	रु.२५																															
२.	वालेटबाट बैंकमा रकमान्तर गर्ने	रु. १०																																
अ. प्रा. निर्देशन नं. ८/०८० को बुँदा नं. (ख) मा संशोधन/थप/परिमार्जन गरिएको ।	<p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्था बाहेकका भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको आधिकारिक प्रतिनिधिसम्बन्धी व्यवस्था :</p> <p>(१) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधि नियुक्त गरी भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न सक्नेछन् ।</p> <p>(२) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्दा आधिकारिक प्रतिनिधि छनौटको लागि सक्षमता परीक्षण गरी दुई पक्षबीच सम्झौता गरेको हुनुपर्ने छ । यसरी सम्झौता गर्दा अन्य भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको आधिकारिक प्रतिनिधि भई काम गर्ने प्रतिवन्ध लगाउने गरी (Exclusivity सम्बन्धी) शर्त राखेर सम्झौता गर्न पाइने छैन ।</p> <p>(३) बुँदा नं. १ बमोजिम नियुक्त आधिकारिक प्रतिनिधिले आवश्यकता अनुसार सब-एजेन्ट (Sub-Agent) नियुक्त गर्न सक्नेछ । यसरी सब-एजेन्टमार्फत भुक्तानीसम्बन्धी सेवा</p>	<p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्था बाहेकका भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको आधिकारिक प्रतिनिधि (Authorized Representative) सम्बन्धी व्यवस्था :</p> <p>१. आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत भुक्तानीसम्बन्धी सेवा सञ्चालन गर्नेसम्बन्धमा भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको सञ्चालक समितिबाट नीतिगत व्यवस्था गरी भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधि नियुक्त गरी भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न सक्नेछन् ।</p> <p>यस निर्देशनको प्रयोजनको लागि ‘आधिकारिक प्रतिनिधि’ भन्नाले यस निर्देशनको बुँदा (ख) को उपबुँदा १ बमोजिम यस बैंकबाट भुक्तानी सेवा प्रदायकको अनुमतिपत्रप्राप्त संस्थाले नियुक्त गरेको आधिकारिक प्रतिनिधि सम्झनु पर्दछ । यसले भुक्तानी तथा फ्लूट विनियमावली (पहिलो संशोधन, २०८०), २०७७ को विनियम ४० मा उल्लेख गरिएको एजेन्ट समेतलाई बुझाउँछ ।</p>																																

बुँदा नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था	
	<p>प्रवाह गर्दा आधिकारिक प्रतिनिधि र सब-एजेन्टबीच सम्झौता भएको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(४) आधिकारिक प्रतिनिधि वा सब-एजेन्टमार्फत भुक्तानीसम्बन्धी सेवा सञ्चालन गर्नेसम्बन्धमा भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको सञ्चालक समितिबाट नीतिगत व्यवस्था गरेको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(५) भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्न नियुक्त गरिएका आधिकारिक प्रतिनिधिको निगरानी गर्ने जिम्मेवारी भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको हुनेछ । सब-एजेन्टको निगरानी गर्ने जिम्मेवारी आधिकारिक प्रतिनिधिको हुनेछ । सब-एजेन्टले गरेको भुक्तानीसम्बन्धी कार्यको सम्पूर्ण जिम्मेवारी आधिकारिक प्रतिनिधिको हुनेछ । आधिकारिक प्रतिनिधि वा सब-एजेन्टद्वारा ग्राहकलाई प्रदान गरिने सम्पूर्ण भुक्तानीसम्बन्धी सेवाको अन्तिम जिम्मेवारी भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्था स्वयंको हुनेछ ।</p> <p>(६) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले नियुक्त गरेको आधिकारिक प्रतिनिधि वा आधिकारिक प्रतिनिधिले नियुक्त गरेको सब-एजेन्टले देहायबमोजिमको भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न सक्नेछ :</p> <ol style="list-style-type: none"> १. वालेट वा प्रि-पेड कार्ड जस्ता भुक्तानी उपकरणहरूमा नगद जम्मा गर्ने वा भुक्तानी गर्ने, २. ग्राहकले लिएको सेवाको वालेट मार्फत भुक्तानी तथा रकमान्तरको कार्य गर्ने, ३. वालेट वा उपकरणको कारोबार विवरण वा मौज्दात प्रदान गर्ने, ४. प्रचलित कानूनको पालना गरी सुरक्षित तवरले विद्युतीय		<p>२. आधिकारिक प्रतिनिधिको कागजात तथा विवरणसम्बन्धी व्यवस्था उपबुँदा १ मा भएको व्यवस्था बमोजिम नियुक्त हुने आधिकारिक प्रतिनिधिसँग सम्झौता गर्दा कम्तीमा देहायका कागजात तथा विवरण लिनुपर्ने छ :-</p> <p>क) नाम, ठेगाना, व्यवसायको प्रकृति, कारोबार गर्ने भौगोलिक क्षेत्रलगायतका विस्तृत व्यावसायिक तथा व्यक्तिगत विवरण ।</p> <p>ख) कम्पनी दर्ता/व्यवसाय दर्ताको अद्वावधिक प्रमाण ।</p> <p>ग) स्थायी लेखा नम्बरको प्रमाण ।</p> <p>घ) संस्थापक/सञ्चालकको नागरिकता वा राष्ट्रिय परिचयपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि ।</p> <p>ड) सम्पर्क ठेगाना (मोबाइल नं र ईमेल ठेगाना समेत) ।</p> <p>च) बैंक वा वित्तीय संस्थासँगको कारोबारमा कालोसूचीमा नपरेको प्रमाण वा परेको भए फुकुवा भएको कम्तीमा ३ वर्ष पूरा भएको स्वःघोषणा ।</p> <p>छ) प्रहरी प्रतिवेदनमा आपराधिक पृष्ठभूमि (Criminal Record) नदेखिएको वा देखिएको भए सजाय भुक्तान गरेको ५ वर्ष व्यतित भएको विवरण ।</p> <p>ज) सम्पत्ति शुद्धीकरण र आतङ्कादी कार्यमा वित्तीय लगानीको क्रियाकलापमा संलग्न नरहेको स्वःघोषणा ।</p> <p>३. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्दा आधिकारिक प्रतिनिधि छनौटको लागि सक्षमता परीक्षण गरी दुई पक्षबीच सम्झौता गरेको हुनुपर्ने छ । यसरी सम्झौता गर्दा अन्य भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको आधिकारिक प्रतिनिधि भई काम गर्न प्रतिबन्ध लगाउने गरी (Exclusivity सम्बन्धी) शर्त राखेर सम्झौता गर्न पाइने छैन ।</p>

बुँदा नं.	विवरण व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
	<p>ग्राहक विवरण (e-KYC) लिने तथा उक्त विवरण अद्यावधिक गर्ने र रिमोट अनबोर्डिङ गरी वालेट खाता खोल्ने,</p> <p>५. सरकारी सेवा तथा करका लागि भुक्तानी लिने/दिने,</p> <p>६. यस बैंकले समय समयमा निर्देशन दिएका अन्य सेवाहरू प्रदान गर्ने।</p> <p>(७) बुँदा नं. ६ मा उल्लिखित सेवा प्रदान गर्दा सेवाग्राहीबाट कुनै पनि अतिरिक्त शुल्क लिन पाइने छैन।</p> <p>(८) आधिकारिक प्रतिनिधि वा सब-एजेन्टहरू इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थासँगको कारोबारमा कालोसूचीमा नपरेको वा परेको भए फुकुवा भएको कम्तीमा ३ वर्ष पूरा भएको स्वघोषणा लिनुपर्ने छ।</p> <p>(९) आधिकारिक प्रतिनिधि वा सब-एजेन्टको लागि भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले तालिम तथा सचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने छ।</p> <p>(१०) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले नियुक्त गरेको आधिकारिक प्रतिनिधिले सेवा बन्द गर्न सक्ने अवस्थालाई ध्यानमा राखी सेवाको निरन्तरताको लागि व्यावसायिक निरन्तरता योजना (Business Continuity Plan) तयार गर्नुपर्ने छ। त्यस्तै, आधिकारिक प्रतिनिधिले पनि आफूले नियुक्त गरेको Sub-Agent ले सेवा बन्द गर्न सक्ने अवस्थालाई ध्यानमा राखी त्यस्तो योजना तयार गर्नुपर्ने छ।</p> <p>(११) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधि वा आधिकारिक प्रतिनिधिले सब-एजेन्टहरू नियुक्त गर्दा सकेसम्म वित्तीय पहँच कम भएका स्थानलाई प्राथमिकता</p>	<p>४. भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रवाह गर्न नियुक्त गरिएका आधिकारिक प्रतिनिधिको निगरानी गर्ने जिम्मेवारी भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाको हुनेछ। आधिकारिक प्रतिनिधिद्वारा ग्राहकलाई प्रदान गरिने सम्पूर्ण भुक्तानीसम्बन्धी सेवाको अन्तिम जिम्मेवारी भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्था स्वयंको हुनेछ। आधिकारिक प्रतिनिधिले सब-एजेन्ट वा कुनै प्रतिनिधि नियुक्त गर्न पाउने छैन।</p> <p>यो निर्देशन जारी (मिति २०८१/०८/१८) हुनु अघि भुक्तानी सेवा प्रदायकका आधिकारिक प्रतिनिधिसंग आबद्ध सब-एजेन्ट/प्रतिनिधिलाई यो व्यवस्था लागु भएको ३ महिनाभित्र भुक्तानी सेवा प्रदायकका आधिकारिक प्रतिनिधिको रूपमा परिणत गरिसक्नु पर्ने वा सम्झौता रद्द गरी यस्तो सेवा बन्द गर्नुपर्ने छ। यसरी आधिकारिक प्रतिनिधिमा परिणत भएका वा सेवा बन्द भएका सब-एजेन्ट/प्रतिनिधिको विवरण विभागमा पेश गर्नुपर्ने छ।</p> <p>५. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले नियुक्त गरेको आधिकारिक प्रतिनिधिले देहायबमोजिमको भुक्तानीसम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न सक्नेछ:</p> <p>(१) ग्राहकका वालेट वा प्रि-पेड कार्ड जस्ता भुक्तानी उपकरणमा नगद जम्मा गर्ने वा भुक्तानी गर्ने। तर, आफ्नो बैंक खातामा वा भुक्तानी सेवा प्रदायकको बैंक खातामा नगद जम्मा गराई आफ्नो वालेट खर्च गरी बैंक खातामा वा ग्राहक बाहेक अन्य व्यक्तिको वालेट खातामा रकम जम्मा गर्ने पाइने छैन।</p> <p>(२) ग्राहकको तर्फबाट खानेपानी, बिजुली, इन्टरनेट, मोबाइल रिचार्ज जस्ता सेवा वापतको बिल भुक्तानी एवं सरकारी सेवा वापतको शुल्क वा कर भुक्तानीको लागि सहजीकरण गर्ने।</p> <p>(३) ग्राहकको वालेटको मौज्दात तथा कारोबारको विवरण प्रदान गर्ने।</p>

बुँदा नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
	<p>दिनुपर्ने छ ।</p> <p>(१२) भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आफ्नो Website मा आधिकारिक प्रतिनिधि तथा सब-एजेन्टको अद्यावधिक सूची राख्नुपर्ने छ ।</p>	<p>(४) प्रचलित कानूनको पालना गरी सुरक्षित तवरले विद्युतीय ग्राहक विवरण (e-KYC) लिने तथा उक्त विवरण अद्यावधिक गर्ने र रिमोट अनबोर्डिङ गरी ग्राहकको वालेट खाता खोलिदिने ।</p> <p>(५) यस बैंकले समय समयमा निर्देशन दिएका अन्य सेवाहरू प्रदान गर्ने ।</p> <p>यस्तो सेवा प्रदान गर्दा अनिवार्यरूपमा वालेट खाताको प्रयोग गर्नुपर्ने छ । आधिकारिक प्रतिनिधिले आफूनो वालेटमा रकम जम्मा गर्दा अनिवार्य रूपमा बैंक खाताको प्रयोग गर्नुपर्ने छ ।</p> <p><u>यस निर्देशनको प्रयोजनको लागि</u> ‘ग्राहक’ भन्नाले भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले जारी गरेका वालेट तथा प्रिपेड कार्ड प्रयोग गर्ने व्यक्ति तथा संस्था सम्झनु पर्दछ ।</p> <p>६. बुँदा नं. ५ मा उल्लिखित सेवा प्रदान गर्दा सेवाग्राहीबाट कुनै पनि अतिरिक्त शुल्क लिन पाइने छैन ।</p> <p>७. आधिकारिक प्रतिनिधिको लागि भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले तालिम तथा सचेतना अभिवृद्धिका लागि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>८. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले नियुक्त गरेको आधिकारिक प्रतिनिधिले सेवा बन्द गर्न सक्ने अवस्थालाई ध्यानमा राखी सेवाको निरन्तरताको लागि व्यावसायिक निरन्तरता योजना (Business Continuity Plan) तयार गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>९. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आधिकारिक प्रतिनिधि नियुक्त गर्दा वित्तीय पहुँच कम भएका स्थानलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने छ ।</p>

बुँदा नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
		<p>१०. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले आफ्नो वेबसाइटमा आधिकारिक प्रतिनिधिको सूची मासिक रूपमा अद्वाविधक हुनेगरी राख्नुपर्ने छ ।</p> <p>११. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले मासिक रूपमा बढी कारोबार गर्ने १०० वटा आधिकारिक प्रतिनिधिको वालेट मौज्दात तथा कारोबारको विवरण अनुसूची १०.१.९ को ढाँचामा यस विभागमा पेश गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>१२. भुक्तानी सेवा प्रदायक संस्थाले मर्चेन्ट तथा आधिकारिक प्रतिनिधिमार्फत भएका कारोबारको विवरण छुटाछ्नै राख्नुपर्ने छ ।</p> <p><u>यस निर्देशनको प्रयोजनको लागि</u> ‘मर्चेन्ट’ भन्नाले विभिन्न वस्तु तथा सेवा खरिदबिक्रि गरी भुक्तानी सेवा प्रदायकले उपलब्ध गराउने भुक्तानी उपकरणमार्फत भुक्तानी स्वीकार गर्ने फर्म/कम्पनी/संस्था सम्झनु पर्दछ ।</p> <p>१३. आधिकारिक प्रतिनिधि नियुक्त गर्दा संस्थाले सम्बन्धित पक्षको स्थलगत निरीक्षण गर्नुपर्ने छ ।</p>